

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การจัดหาชีวิตศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม
วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ
ผู้ศึกษา นางชไมพร คุ่มพงษ์ **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ประยงค์ เนาวบุตร **ปีการศึกษา** 2546

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดหาชีวิตศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย (2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดหาชีวิตศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย จำแนกตามตำแหน่ง และที่ตั้งของสถานประกอบการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการที่ร่วมจัดหาชีวิตศึกษาระบบทวิภาคี ในจังหวัดหนองคายและจังหวัดชลบุรี จำนวน 60 คน จำแนกเป็น ผู้จัดการ จำนวน 28 คน และ ครูฝึก จำนวน 32 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนค่าที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการศึกษา พบว่า (1) วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคายจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านได้ในระดับมาก (2) ผู้ประกอบการตำแหน่งผู้จัดการและครูฝึกในสถานประกอบการที่ร่วมจัดหาชีวิตศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิดเห็นต่อการจัดหาชีวิตศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคายทุกด้านไม่แตกต่างกัน (3) ผู้ประกอบการโรงแรมที่ตั้งอยู่ในจังหวัดหนองคายและจังหวัดชลบุรี มีความคิดเห็นต่อการจัดหาชีวิตศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

คำสำคัญ การอาชีวศึกษา ผู้ประกอบการ การฝึกอาชีพ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.ประยงค์ เนาวนุตร อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ ในการ จัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระมาโดยตลอด จนการศึกษาค้นคว้าอิสระสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้ศึกษา ค้นคว้าอิสระรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ความเสียสละ และความปรารถนาดีของท่าน จึงขอกราบ ขอบพระคุณด้วยความเคารพเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สมประสงค์ วิทย์เกียรติ ผู้แทนฝ่าย บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อสังเกตในการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ และ ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการจัดทำรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระให้มีความสมบูรณ์ มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ นางสุภัทรา สัจจา ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรธานี ดร.สมหวัง บุญสิทธิ์ ศึกษานิเทศก์ 8 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น และนางสาวเลขา คมเสวต ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่กรุณาให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยจนเป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณผู้จัดการและครูฝึกในโรงแรม โรงแรมหนองคายแกรนด์ โรงแรมรอยัลแม่โขงหนองคาย โรงแรมทิพย์ โรงแรมไทย-ลาว จังหวัดหนองคาย โรงแรม รอยัลคัลป บีช โฮเต็ล จังหวัดชลบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการศึกษา ค้นคว้าอิสระ

ขอขอบคุณนางสาวมยุรี ชัยสวัสดิ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ นางสาวสุพัตรา เลิศประเสริฐรัตน์ นางสาวสรลชนา พึ่งฉิม นางสาวพรชนก โชคภูเขียว วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น ที่ช่วย พิสูจน์อักษร วิเคราะห์ข้อมูล และจัดพิมพ์รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ

บุคคลที่มีส่วนสำคัญยิ่งในความสำเร็จครั้งนี้ คือ อาจารย์สุเมธ คุ่มพงษ์ นางสาวมัชฌิวิญญู คุ่มพงษ์ นายกมลเวศม์ คุ่มพงษ์ และญาติพี่น้องทุกคน ที่เป็นกำลังใจให้ ความรัก ความห่วงใย ช่วยเหลือ มาโดยตลอด จนประสบความสำเร็จในการศึกษา

คุณค่าและคุณประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระ ขอน้อมบูชา พระคุณบิดา มารดา ที่สร้างชีวิตและให้แนวทางการดำรงชีวิต อันทรงคุณค่ายิ่งแก่ผู้ศึกษา ค้นคว้าอิสระ อีกทั้งครู-อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระตลอดมา

นางชไมพร คุ่มพงษ์

พฤศจิกายน 2546

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการ.....	3
สมมติฐานในการศึกษา.....	3
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	4
ขอบเขตการศึกษา.....	4
คำนิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและการจัดอาชีวศึกษา.....	7
การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	10
การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และสาขาวิชาการโรงแรม.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ.....	30
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ.....	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการ จำแนกตามตำแหน่ง และที่ตั้งของสถานประกอบการ.....	38
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผล.....	47
สรุปการศึกษา.....	47
อภิปรายผล.....	48
ข้อเสนอแนะ.....	50
บรรณานุกรม.....	52
ภาคผนวก.....	56
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ.....	57
ข หนังสือขอความร่วมมือ.....	62
ค รายชื่อสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	68
ง ค่าคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	70
จ แบบสอบถาม.....	75
ประวัติผู้ศึกษา.....	82

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง ในสถานประกอบการและที่ตั้งของสถานประกอบการ.....	30
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัย อาชีวศึกษาหนองคาย จำแนกเป็นรายด้าน.....	31
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของ ผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชา การโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ด้านการบริหารหลักสูตร จำแนกเป็นรายข้อ.....	32
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็น ของ ผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชา การโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ.....	34
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมวิทยาลัย อาชีวศึกษาหนองคาย ด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนก เป็นรายข้อ...	36
ตารางที่ 4.6 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จัดการและครูฝึกใน สถานประกอบการที่มีต่อ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขา วิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย จำแนกเป็นรายด้าน.....	38
ตารางที่ 4.7 แสดงผลเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้ประกอบการ โรงแรมที่ตั้งอยู่ใน จังหวัดหนองคายและจังหวัดชลบุรี ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย จำแนกรายด้าน.....	39
ตารางที่ 4.8 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการ โรงแรม ในจังหวัดหนองคาย และ จังหวัดชลบุรี ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ด้านการบริหารหลักสูตร จำแนกเป็นรายข้อ.....	40

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.9 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการโรงแรมในจังหวัด หนองคายและจังหวัดชลบุรี ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรวิชาสาขาการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายชื่อ.....	42
ตารางที่ 4.10 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการโรงแรมในจังหวัด หนองคายและจังหวัดชลบุรีที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตร วิชาสาขาการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ด้านการจัดการวัดผล และประเมินผล จำแนกเป็นรายชื่อ.....	44

ญ

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าอิสระ.....	หน้า 4

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญรุ่งเรืองหรือความเสื่อมของชาตินั้นขึ้นอยู่กับการศึกษาของพลเมืองเป็นส่วนใหญ่ และในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ศาสนา วัฒนธรรม จำเป็นต้องอาศัยกำลังคนซึ่งมาจากผลิตผลทางการศึกษา ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพพลเมืองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความคิด ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างสมบูรณ์โดยสามารถประกอบอาชีพได้ และสามารถร่วมพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนด้านวิชาชีพมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากการศึกษาด้านวิชาชีพเป็นการส่งเสริมและฝึกฝนให้คนออกไปประกอบอาชีพตามความถนัด ความสามารถ และตามกลุ่มอาชีพต่าง ๆ หลากหลายสาขา นอกจากนี้การเรียนการสอนด้านวิชาชีพยังมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ ความชำนาญ และมีศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานอีกด้วย

การจัดการศึกษาด้านวิชาชีพเริ่มมีบทบาทสำคัญนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530 – 2534) เนื่องจากความต้องการกำลังคนทั้งด้านช่างฝีมือ ช่างเทคนิค และวิศวกร ได้เพิ่มมากขึ้น จนทำให้บางสาขาผลิตกำลังคนได้ไม่เพียงพอต่อการสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ต่อมาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535 – 2539) รัฐบาลเน้นการผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพหลากหลายสาขาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ระบบเศรษฐกิจและทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยให้มีความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ร่วมกันผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพ ต่อมาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540 – 2544) รัฐบาลเน้นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การศึกษาวิชาชีพหรือการจดอาชีวศึกษายังคงมีบทบาทสำคัญต่อการผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพให้มีปริมาณเพียงพอ มีความรู้ ความสามารถที่ได้มาตรฐาน มีคุณธรรม จริยธรรม เจตคติ คุณลักษณะที่พึงประสงค์กับความต้องการของตลาดแรงงาน

ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตราที่ 81 ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ว่า “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้ชุมชน องค์การ ส่วนท้องถิ่น เอกชนและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา” และในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 20 บัญญัติว่า การจัดอาชีวศึกษา การฝึกอบรมอาชีพ ให้จัดใน สถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย การอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงศึกษาธิการ 2542: 11) และในส่วนของกระทรวง ศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาวิชาชีพ โดยเน้นความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาค เอกชน ในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตช่างฝีมือในแต่ละสาขาอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้ประกอบการและตลาดแรงงาน(สำนักนายกรัฐมนตรี 2542: 3-5)

กรมอาชีวศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพหรือด้านอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งผลิตกำลังคนระดับกลางในระดับช่างฝีมือและช่างเทคนิค ได้ดำเนินการ จัดการศึกษาวิชาชีพ 5 ประเภท คืออุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม ศิลปหัตถกรรม และ เกษตรกรรม การผลิตกำลังคนตามสาขาวิชาชีพดังกล่าวได้จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรระดับ ต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) หลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.) และการจัดการศึกษาอบรมวิชาชีพระยะสั้นโดยจัดดำเนินการ จัดในรูปแบบต่าง ๆ หลาย รูปแบบ อาทิ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การศึกษาอาชีวศึกษาทางไกล การเทียบโอน สะสม หน่วยกิต หรือสอบเทียบความรู้ประสบการณ์ (กรมอาชีวศึกษา 2541: 33-34)

สำหรับการจัดการเรียนการสอนในลักษณะที่เรียกว่า “โรงเรียน-โรงงาน” ได้ดำเนินการ รับช่างฝึกหัดเป็นรุ่นแรก ณ วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซีเมนต์ไทยอนุสรณ์ จังหวัดสระบุรี โดย ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลสหพันธสาธารณรัฐเยอรมัน (Thai-German apprentices training) ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนาม “โครงการช่างฝึกหัดไทยเยอรมัน” (กรมอาชีวศึกษา 2536: 1) ต่อมา กรมอาชีวศึกษาได้มีการขยายการศึกษาในระบบนี้โดยใช้ชื่อว่า “การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538” โดยร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัด การเรียนการสอน โดยกำหนดให้ผู้เรียนศึกษาภาคทฤษฎีในสถานศึกษา สัปดาห์ละ 1-2 วัน และ ฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ สัปดาห์ละ 3-4 วัน (กรมอาชีวศึกษา :1)

การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดอาชีวศึกษาโดยเปิดโอกาสให้สถานประกอบการ ซึ่งเป็นแหล่งที่จะรับกำลังคนด้านอาชีวศึกษาเข้าประกอบอาชีพ หรือเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญ มี ส่วนร่วมในการผลิตกำลังคนให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ โดยสถานศึกษาซึ่งอยู่

ในฐานะผู้ผลิตกำลังคน และสถานประกอบการในฐานะผู้ใช้กำลังคนต่างมีบทบาทในการกำหนดความต้องการและเป้าหมายการผลิตกำลังคนร่วมกัน

วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคายเป็นสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากกรมอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาการโรงแรมร่วมกับสถานประกอบการโรงแรม โดยเริ่มดำเนินการครั้งแรกในปีการศึกษา 2540 จนถึงปีการศึกษา 2545 มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 4 รุ่น รวม 97 คน ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม วิทยาลัยได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการโรงแรม ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดหนองคายและจังหวัดชลบุรีเป็นอย่างดีทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จตามนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แต่อย่างไรก็ตามในระยะที่ผ่านมายังไม่ได้มีการศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในระบบดังกล่าว ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาว่าผู้ประกอบการโรงแรมที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิดเห็นต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรมอย่างไร โดยเฉพาะด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรมของวิทยาลัยให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรมวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย จำแนกตามตำแหน่งในสถานประกอบการ และที่ตั้งของสถานประกอบการ

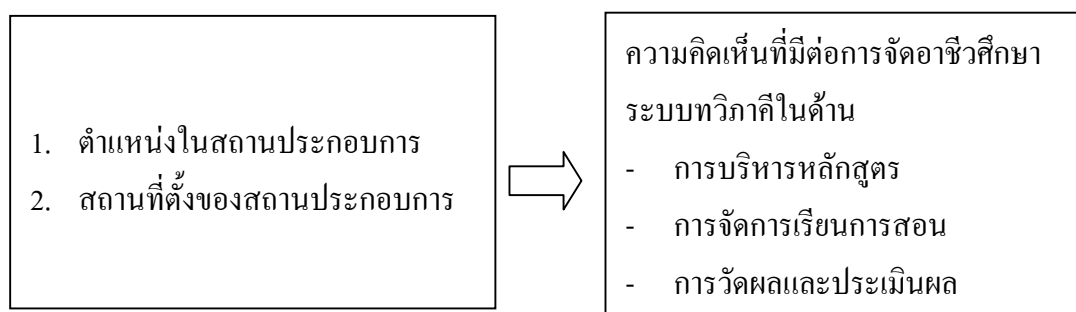
3. สมมติฐานการศึกษา

3.1 ผู้จัดการและครูฝึกในโรงแรมจังหวัดหนองคายและจังหวัดชลบุรีมีความคิดเห็นต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย แตกต่างกัน

3.2 ผู้ประกอบการโรงแรมที่ตั้งอยู่ในจังหวัดหนองคายและจังหวัดชลบุรี มีความคิดเห็นต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย แตกต่างกัน

4. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้กรอบแนวคิดการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของกรมอาชีวศึกษา ดังภาพ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework)

5. ขอบเขตการศึกษา

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ 3) ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยใช้แนวคิดการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของกรมอาชีวศึกษา (2541: 13-19)

5.2 ประชากร ได้แก่ ผู้จัดการและครูฝึกในโรงแรมจังหวัดหนองคายและจังหวัดชลบุรี ที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรมกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 60 คน ซึ่งเป็นผู้ประกอบการโรงแรมที่ตั้งอยู่ในจังหวัดหนองคาย จำนวน 4 แห่ง และจังหวัดชลบุรี จำนวน 1 แห่ง

5.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

5.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ 1) ตำแหน่งในสถานประกอบการ จำแนกเป็นผู้จัดการและครูฝึก และ 2) สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ จำแนกเป็น จังหวัดหนองคาย และ จังหวัดชลบุรี

5.3.2 ตัวแปรตาม ให้แก่ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียน การสอน และ 3) ด้านการวัดผลและประเมินผล

6. นิยามศัพท์

6.1 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดอาชีวศึกษาตามนโยบายของ กรมอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาระบบฝึกหัดอาชีพให้แก่เยาวชน โดยความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษาและสถานประกอบการ ตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยสถานศึกษา มีหน้าที่ จัดการสอนวิชาชีพพื้นฐาน วิชาชีพเฉพาะ วิชาทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้น จำนวน 1-2 วัน และฝึกอาชีพในสถานประกอบการ จำนวน 3-4 วัน ต่อสัปดาห์ และมีการทดสอบมาตรฐาน ฝีมือก่อนจบการศึกษา

6.2 หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม หมายถึง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ของกรมอาชีวศึกษา แบ่งเป็น 5 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาส่วนหน้าโรงแรม กลุ่มวิชางานแม่บ้านโรงแรม กลุ่มวิชาการบริการอาหารและเครื่องดื่ม กลุ่มวิชางานครัวโรงแรม และกลุ่มวิชางานสันตนาการและงานบริการเพื่อสุขภาพ

6.3 สถานประกอบการ หมายถึง สถานประกอบการโรงแรมที่ร่วมจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรมกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ประกอบด้วย สถานประกอบการโรงแรมในจังหวัดหนองคาย ได้แก่ โรงแรมหนองคายแกรนด์ โรงแรมรอยัล แม่โขงหนองคาย โรงแรมทิพย์ โรงแรมไทย-ลาว และสถานประกอบการโรงแรมในจังหวัดชลบุรี ได้แก่ โรงแรมรอยัล คลิบ บีชโฮเต็ล

6.4 ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานประกอบการโรงแรม ในจังหวัด หนองคายและจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย

6.4.1 ผู้จัดการ หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการกิจการโรงแรมซึ่งได้รับ แต่งตั้งจากโรงแรมและวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ให้มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการจัดการเรียน การสอนระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย

6.4.2 ครูฝึก หมายถึง ผู้ที่เป็นบุคลากรในสถานประกอบการที่ได้รับแต่งตั้ง จากสถานประกอบการและสถานศึกษาให้เป็นผู้ควบคุมการสอนและฝึกอาชีพให้แก่นักเรียนระบบ ทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย

6.5 วิทยาลัยอาชีวศึกษา หมายถึง วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคายที่จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม

6.6 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ หมายถึง ข้อคิดเห็น ความรู้สึก หรือเจตคติของผู้จัดการหรือครูฝึกในโรงแรมที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ในด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ดังนี้

6.6.1 ด้านการบริหารหลักสูตร หมายถึง การจัดรายวิชาตามจำนวนที่กำหนดในโครงสร้างของหลักสูตร การจัดการฝึกอาชีพ การวางแผนการฝึกอาชีพ การกำหนดระยะเวลา แนวทาง ระเบียบ วิธี หลักเกณฑ์ และขั้นตอนในการฝึกอาชีพของนักเรียน การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ มีทักษะ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และมีเจตคติที่มีต่อวิชาชีพโรงแรม

6.6.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวางแผนการสอน การกำหนดระเบียบวิธีหลักเกณฑ์ ขั้นตอนในการฝึกอาชีพ การมอบหมายงานในการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ การนิเทศให้คำแนะนำแก่ครูฝึกในสถานประกอบการ และการนิเทศการฝึกอาชีพของผู้เรียน

6.6.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การกำหนดระเบียบ วิธีการประเมินผลการฝึกอาชีพ กำหนดแบบบันทึกผลการฝึกอาชีพ การทดสอบมาตรฐานฝีมือด้านการ โรงแรม การตัดสินผลการฝึกอาชีพ และรายงานผลการฝึกอาชีพตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาแผนการฝึกอาชีพให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษานี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

7.1 ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.2 ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมของสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วรรณกรรม และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำเสนอเรียงตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. แนวคิดและหลักการจัดอาชีวศึกษา
2. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
3. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและหลักการจัดอาชีวศึกษา

การนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการอาชีวศึกษา ผู้ศึกษาได้นำเสนอเรียงตามลำดับหัวข้อคือ ความหมาย แนวคิดในการจัดการอาชีวศึกษา และหลักการอาชีวศึกษา ดังรายละเอียด ดังนี้

1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการอาชีวศึกษาไว้หลายลักษณะ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (2546: 1362) อธิบายว่า อาชีววะ หมายถึง การเลี้ยงชีวิตหรือการทำมาหากิน ส่วนคำว่า อาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาที่มุ่งไปในทางด้านฝีมือ

กูด (Good 1959: 603) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษา เพื่อพัฒนาแรงงาน ฝีมือที่มีงานทำอยู่แล้วให้มีแรงงานฝีมือระดับสูงขึ้น การศึกษาดังกล่าวรวมแขนงวิชาชีพต่าง ๆ คือ การอุตสาหกรรม ช่างเทคนิค การเกษตร การพาณิชย์และคหกรรม โดยปกติจัดในระดับที่สูงกว่า มัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ไม่ถึงระดับปริญญา

จรรยา ชูลาภ (2524: 229-330) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ ให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ชาติ

วิเวก ปางพุดพิงส์ (2525: 25) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิต จะต้องมีการพัฒนารูปแบบโดยผสมผสานทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนเข้าด้วยกัน ต้องร่วมมือกับชุมชนให้มากขึ้น

ภิญโญ สาธร (2526: 311) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิต จะต้องมีการพัฒนารูปแบบโดยผสมผสานทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนเข้าด้วยกัน ต้องร่วมมือกับชุมชนให้มากขึ้น

บุศรินทร์ ปัทมคม (2527: 34) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา คือการให้พื้นฐาน วิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ ความชำนาญ ในการที่จะเกิดประโยชน์ต่อสังคม และเศรษฐกิจ โดยจัดให้อยู่บนพื้นฐานของสังคม และให้เหมาะสมกับแนวทางเศรษฐกิจของประเทศนั้น

วิรัช กุมุทธมาศ (2528: 49) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา เป็นการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลให้มีอาชีพเป็นหลักฐานในอนาคตและเพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้วให้มีความเจริญก้าวหน้า ในอาชีพของตนหรือเปรียบอาชีพใหม่ที่ดีกว่าเดิม

บุญเทียม เจริญยิ่ง (2535: 1) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา คือ กระบวนการเรียน การฝึกทักษะ การสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่ง โดยมุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์เพื่อการประกอบอาชีพ หรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ พื้นฐานความรู้ของผู้เรียนและทักษะ ความรู้ใหม่ที่ได้รับเป็นตัวกำหนดประเภทของกำลังคน 5 ประเภท คือ วิศวกรหรือนักเทคโนโลยี ช่างเทคนิค ช่างฝีมือ ช่างกึ่งฝีมือ แรงงานไร้ฝีมือ

เมธี ปิณฑนนันท์ (2533: 48) กล่าวว่า อาชีวศึกษา คือ การศึกษาเพื่อเตรียมบุคลากรด้านฝีมือระดับคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญา สำหรับอาชีพหนึ่ง หรือกลุ่มอาชีพ ช่าง และงานต่าง ๆ อาชีวศึกษาตามปกติจัดขึ้นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะต้องจัดให้มีการศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชา ทฤษฎีสัมพันธ์ และฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อพัฒนาฝีมือที่ต้องการสำหรับอาชีพหนึ่ง ๆ สัดส่วนของวิชาต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน แต่ตามปกติแล้วจะต้องเน้นการฝึกภาคปฏิบัติ

จากความหมายของการอาชีวศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ ในสาขาต่าง ๆ ทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพให้มีความรู้ ความสามารถมีทักษะ มีเจตคติที่ดี สามารถนำไปประกอบอาชีพสาขาต่าง ๆ ได้ อย่างดี สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

1.2 แนวคิดในการจัดอาชีวศึกษา

การจัดอาชีวศึกษา เป็นการผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับกลาง สาขาช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และศิลปหัตถกรรม โดยจำแนกได้เป็น 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 จัดในสถานศึกษา มีการสอนทั้งทฤษฎี และปฏิบัติ

รูปแบบที่ 2 จัดในสถานศึกษาทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ โดยส่วนหนึ่งของการฝึกปฏิบัติจะส่งนักเรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการ

รูปแบบที่ 3 จัดในลักษณะของนักศึกษาฝึกหัด โดยเรียนทฤษฎี ในสถานศึกษา และฝึกปฏิบัติส่วนใหญ่ในสถานประกอบการ บุคลากรเป็นของสถานประกอบการ รูปแบบนี้เป็นที่รู้จักกันว่าเป็นการฝึกในระบบทวิภาคี หรือช่างฝึกหัด (Dual System)

1.3 หลักการจัดการอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาที่มีเป้าหมายในการผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพ ระดับกึ่งฝีมือ และระดับฝีมือ เข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งเป็นกำลังคนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นจะต้องได้กำลังคนที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณภาพ

หลักการสำคัญของการจัดอาชีวศึกษา คือ การจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ ที่ต้องประสานสัมพันธ์ และความร่วมมือกับภาคเอกชน ในการผลิตกำลังคน ซึ่งจะได้กำลังคนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้น การที่จะให้บรรลุผลดังกล่าวนี้จำเป็น จะต้องมีหลักการจัดการอาชีวศึกษาที่ถูกต้องเหมาะสม อาชีวศึกษาควรมีลักษณะ ดังนี้ (วิระพันธ์ สิทธิพงษ์ 2540: 15-17)

1.3.1 การศึกษา อันหมายถึงการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ทั้งทางด้านวิชาสามัญ และวิชาชีพทางทฤษฎี และการฝึกภาคปฏิบัติ (Training) ต่าง ๆ ที่เป็นการเสริมสร้างทักษะความชำนาญในการประกอบงาน จะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับงานที่จะออกไปประกอบในอุตสาหกรรมหรือสถานธุรกิจบริการต่าง ๆ และจะต้องตรงตามความต้องการของผู้ใช้แรงงาน

1.3.2 การศึกษาและฝึกอบรมจะต้องมีการเตรียมการหรือเตรียมพื้นฐานความรู้เพื่อเตรียมรับความรู้และวิชาการใหม่ ๆ ในอนาคต ควบคู่ไปกับการศึกษาและการฝึกอบรมเพื่องานปัจจุบัน

1.3.3 อาชีวศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้กับผู้สำเร็จการศึกษาอาชีพใด ๆ แล้วก็ตาม ให้ได้ศึกษาต่อไปในระดับที่สูงขึ้นตามกำลังความสามารถ เช่น ต้องให้โอกาสแก่ผู้จบ ปวช. ได้ต่อ ปวส. หรือจนถึงระดับปริญญาและในทางระดับรายก็จะต้องเปิดโอกาสให้กับผู้สำเร็จการศึกษาอาชีพหนึ่ง แล้วสามารถเปลี่ยนอาชีพ โดยศึกษาอาชีพอื่นในระดับเดียวกัน เช่น ช่างกลโรงงาน อาจศึกษาอาชีพช่างเครื่องยนต์ได้ เป็นต้น

1.3.4 การศึกษาและฝึกอบรมจะต้องไม่เน้นให้คนเป็นเครื่องจักร แต่ต้องสร้างความเป็นมนุษย์ที่มีจิตสำนึก มีความรับผิดชอบและค่านิยมที่ดี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ที่จะช่วยกันทำประโยชน์ให้กับมนุษยชาติ

1.3.5 ด้วยเหตุที่อาชีวศึกษาเป็นกระบวนการผลิตแรงงานที่ตอบสนองความต้องการภาคเศรษฐกิจ จึงมีความจำเป็นต้องร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับอุตสาหกรรม หรือสถานประกอบการอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดทำหลักสูตร การจัดหาทรัพยากรที่ใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนวิธีการศึกษาและฝึกอบรม

1.3.6 การลงทุนจัดอาชีวศึกษา จะต้องใช้งบประมาณค่อนข้างมาก จึงต้องจัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีค่าใช้จ่ายที่สมเหตุสมผล และประหยัดที่สุด

กล่าวโดยสรุป หลักการการจัดอาชีวศึกษา คือ การจัดการเรียน เพื่อพัฒนาคนให้มีทักษะฝีมือเพื่อประกอบอาชีพและเปิดโอกาสให้เรียนให้เรียนได้หลายอาชีพ โดยการประสานสัมพันธ์กับสถานประกอบการในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งนี้เพราะอาชีวศึกษาเป็นกระบวนการผลิตแรงงานที่ตอบสนองความต้องการภาคเศรษฐกิจ

2. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.1 ความหมายของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

กรมอาชีวศึกษา กล่าวว่า การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาระบบฝึกหัดอาชีพให้แก่เยาวชนโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ตามความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นช่างฝีมือที่มีคุณภาพเยี่ยม โดยจะเป็นผู้ที่มีความสามารถทั้งด้านทักษะ ความรู้ และเลื่อมใสศรัทธา ในวิชาชีพนั้น ๆ (สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2536: 3)

พัชรี สว่างทรัพย์ (2538: 1) กล่าวว่า อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นวิธีการจัดการอาชีวศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการประสานความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาช่วยกันดำเนินการเพื่อให้เป็นการเรียนการสอนฝึกอาชีพของนักเรียนนักศึกษา บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรตามความต้องการของสถานประกอบการซึ่ง

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2535: 20) ได้กล่าวไว้ว่า ระบบทวิภาคี หมายถึง การดำเนินกิจกรรมร่วมกันในการปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน และยังได้กล่าวไว้อีกว่า (2539:90) การฝึกงานระบบโรงเรียน-โรงงาน (Dual System) หมายถึง การนำสถานประกอบการและสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาทางด้านวิชาชีพมาร่วมกันจัดการฝึกงานในลักษณะ โรงเรียน - โรงงาน เพื่อเปิดโอกาสให้

นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบการและยังฝึกให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน มีความศรัทธาในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างงานและพัฒนางานได้

กล่าวโดยสรุป การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นกระบวนการจัดการศึกษาอาชีพที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในการที่จะผลิตกำลังคนให้มีความรู้ ความชำนาญ ทักษะวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการหรือตลาดแรงงาน

2.2 จุดมุ่งหมายของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไว้ดังนี้ (กรมอาชีวศึกษา, 2538: 1-2)

2.2.1 สนองนโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับการขยายโอกาสทางการศึกษา เนื่องจาก

- 1) ผู้สำเร็จ ม.3 ทั้งจากในระบบ และนอกระบบ ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาพื้นฐาน
- 2) ความต้องการในการศึกษาต่อ และพัฒนาฝีมือแรงงานเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของไทย
- 3) การให้ความสำคัญการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในการให้โอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาสในสังคม

2.2.2 เพื่อให้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ นำไปปฏิบัติงานในอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ

2.2.3 เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีทักษะในการจัดการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ และพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

2.2.4 เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจ และภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงานรักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ

2.2.5 เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่น และประเทศชาติ อุทิศตนต่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นรู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

2.2.6 เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ

2.2.7 เพื่อให้มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคมการเมืองของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละ เพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2.3 หลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดอาชีวศึกษา มีหลักการจัดดังนี้ (สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา 2536: 1-6)

2.3.1 เกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาตามความต้องการของสถานประกอบการ

2.3.2 สถานประกอบการเป็นผู้คัดเลือกนักศึกษา โดยความร่วมมือกับสถานศึกษา หรือ มอบหมาย ให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการแล้วแต่กรณี

2.3.3 หลักสูตรที่ใช้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากทั้ง 2 ฝ่าย (สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดทำหลักสูตร)

2.3.4 หลักสูตรจะใช้ในเวลาเรียนทฤษฎีและปฏิบัติ ให้ครบตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538

2.3.5 สถานศึกษามีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการสอนวิชาภาคทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้น ส่วนสถานประกอบการจะดูแลรับผิดชอบในการฝึกภาคปฏิบัติวิชาชีพเฉพาะตามหลักสูตร ซึ่งระยะเวลาเรียนฝึกอบรมส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานประกอบการ เช่นใน 1 สัปดาห์ จะเรียนในสถานศึกษา 1-2 วัน และฝึกงานอยู่ในสถานประกอบการ 3-4 วัน ขึ้นอยู่กับความพร้อม ความต้องการของสถานประกอบการ

2.3.6 นักเรียนจะต้องทำข้อตกลงการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ และสำเนาให้สถานศึกษารับทราบด้วย

2.3.7 ในระหว่างการศึกษาอบรมจะต้องมีสมุดรายงานผลการศึกษาประจำตัว ซึ่งจัดทำโดยนักเรียนเอง แต่ครู-อาจารย์ ผู้สอนจากสถานศึกษาและครูฝึกสถานประกอบการได้เห็นชอบร่วมกันตั้งแต่ต้น

2.3.8 เมื่อสิ้นสุดการศึกษาอบรมตามหลักสูตรแล้ว นักเรียนจะต้องผ่านการทดสอบ และการประเมินด้วยข้อสอบของคณะกรรมการร่วมของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

2.3.9 เมื่อสำเร็จการศึกษาอบรมจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และประกาศนียบัตรรับรองความสามารถจาก สถานประกอบการหรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยด้วย กล่าวโดยสรุป หลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือการจัดการอาชีวศึกษา โดยความร่วมมือของสถานประกอบการ ซึ่งเรียนทฤษฎีที่สถานศึกษา และฝึกอาชีพกับ สถานประกอบการ และต้องมีการทดสอบมาตรฐานฝีมือก่อนการจบการศึกษา

2.4 บทบาทและหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้บังเกิดผลดีผู้เกี่ยวข้องควรมีบทบาทหน้าที่ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ได้ผลดี ดังนี้

2.4.1 บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา

- 1) ดำเนินการเรื่องหลักสูตรและการจัดแผนการเรียนร่วมกับสถานประกอบการ
- 2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน และการลงทะเบียนเรียนรายวิชา ตามแผนการเรียนที่ได้ตกลงร่วมกับสถานประกอบการทุกภาคเรียน
- 3) ร่วมกับสถานประกอบการจัดปฐมนิเทศให้กับนักเรียนก่อนเข้าเรียน และ จัดปัจฉิมนิเทศก่อนจบหลักสูตร
- 4) จัดอบรมสัมมนาผู้ควบคุมการฝึก และครูฝึกให้กับสถานประกอบการ
- 5) จัดสอนวิชาพื้นฐาน รวมทั้งการปฏิบัติเบื้องต้นให้กับนักเรียน
- 6) วัดผลและประเมินผลการเรียนรายวิชาที่สถานศึกษารับผิดชอบ

2.4.2 บทบาทและหน้าที่ของสถานประกอบการ

- 1) จัดให้มีผู้รับผิดชอบควบคุมการฝึกและครูฝึก เพื่อประสานงาน ดูแล ควบคุมความประพฤติการประกอบอาชีพให้แก่ นักเรียน รวมทั้งการจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการฝึกของนักเรียน
- 2) รับนักเรียนตามคุณสมบัติ กำหนดและจำนวนที่ได้ตกลงกับสถานศึกษา
- 3) ดำเนินการเรื่องการทำสัญญาการฝึกอาชีพของนักเรียน
- 4) ดำเนินการฝึกอาชีพ วัดผล ประเมินผลการเรียนในรายวิชาที่รับผิดชอบ ตามเกณฑ์ที่สถานประกอบการและสถานศึกษากำหนดร่วมกัน
- 5) ควบคุมดูแลให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการบันทึกสมุดรายงาน การฝึกอาชีพ
- 6) ควรจ่ายค่าใช้จ่ายให้แก่ นักเรียนตามที่ตกลงไว้
- 7) ควรจัดสวัสดิการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

8) ออกใบรับรองการทำงานให้แก่นักเรียนที่จบการศึกษา

2.4.3 บทบาทและหน้าที่ของนักเรียนและผู้ปกครอง

นักเรียนและผู้ปกครอง ต้องเข้าใจว่าการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็น การเรียนอาชีวศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 นักเรียนจะต้องเรียนทั้งในสถานศึกษาและฝึกอาชีพในสถานประกอบการเพื่อให้เกิดทักษะใน วิชาชีพและมีประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบการ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีความรู้ ความ สามารถ เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการและหรือสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

1) การเข้าเรียน

(1) ผู้ที่มีความประสงค์จะเข้าเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องปฏิบัติ ดังนี้

ก. สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับสถานประกอบการที่ร่วมจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สถานศึกษา

ข. สมัครเข้าเรียนกับสถานประกอบการและหรือสถานศึกษา

ค. คัดเลือกตามที่สถานประกอบการและหรือสถานศึกษากำหนด

ง. เมื่อผ่านการคัดเลือก และสถานประกอบการรับเข้าเป็นนักเรียน แล้วจะต้องทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการนั้น ๆ

จ. รายงานตัวและขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา

2) คุณสมบัติผู้เข้าเรียน ดังนี้

(1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี บริบูรณ์ ในวันทำสัญญาการฝึกอาชีพกับ สถานประกอบการ

(2) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า

(3) มีความประพฤติเรียบร้อย

(4) มีร่างกายแข็งแรงเหมาะสมในการเรียนการฝึกอาชีพ ในสาขาวิชาชีพ

(5) ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจ หรือติดยาเสพติด

(6) ผู้เคยถูกลงโทษให้ออกจากสถานศึกษา เพราะความผิดร้ายแรง จะต้องพ้นสภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันสมัครเข้าเรียน

(7) เป็นผู้ผ่านการคัดเลือกจากสถานประกอบการให้เข้าเรียนได้

3) การทำสัญญาการฝึกอาชีพ

การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ นักเรียนจะต้องทำสัญญาการฝึก อาชีพเป็นลายลักษณ์อักษรกับสถานประกอบการ โดยได้รับความยินยอมจากบิดา มารดา หรือ

ผู้ปกครอง สัญญาการฝึกอาชีพอย่างน้อยต้องประกอบด้วย รายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) ระยะเวลาการฝึกอาชีพ นักเรียนจะต้องเข้ารับการฝึกอาชีพตามแผนการเรียน ซึ่งสถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดร่วมกัน ตามหลักสูตรที่กำหนด

(2) ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ สถานประกอบการต้องดำเนินการ ดังนี้

ก. จัดสถานที่ฝึกที่เหมาะสม ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ

ข. จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึก และครูฝึกที่มีความรู้ ความสามารถ

ค. จัดเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียน

ตลอดระยะเวลาตามหลักสูตร

ง. ดำเนินการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพตามหลักสูตร และเหมาะสมกับสมรรถภาพทางร่างกายของนักเรียน

(3) เวลาฝึก เวลาพัก และวันหยุดของนักเรียน สถานประกอบการจะให้การฝึกอาชีพแก่นักเรียนไม่เกิน 8 ชั่วโมง มีเวลาพักในแต่ละวัน อย่างน้อย 1 ชั่วโมง และให้มีวันหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ

(4) เบี้ยเลี้ยงระหว่างการฝึกอาชีพ นักเรียนจะได้รับเบี้ยเลี้ยงเป็นรายเดือนหรือรายวัน หรือรายชั่วโมง ตามที่สถานประกอบการตกลงกับสถานศึกษาตลอดการฝึกอาชีพ

(5) สวัสดิการตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน ตลอดระยะเวลาการฝึก นักเรียนจะได้รับสวัสดิการ ดังนี้

ก. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน

ข. ค่าเช่าที่พักหรือจัดที่พักอาศัย

ค. ค่าชุดฝึก หรือชุดนักเรียน

ง. ค่าประกันคุณภาพ

จ. ประกันอุบัติเหตุ/ประกันชีวิต

(6) หลักเกณฑ์การลา ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ

(7) การยกเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ หากนักเรียนฝ่าฝืนกฎระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการที่ถือว่าเป็นความผิดอย่างร้ายแรง สถานประกอบการสามารถยกเลิกสัญญาได้ทันที ซึ่งจะมีผลทำให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียนด้วย

(8) หลักเกณฑ์การรับเข้าทำงานและค่าจ้างเมื่อสำเร็จการศึกษา สถานประกอบการจะรับนักเรียนเข้าทำงานหลังสำเร็จการศึกษาแล้ว จะต้องแจ้งเป็นทางการให้

นักเรียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน พร้อมทั้งแจ้งอัตราเงินเดือนและสวัสดิการที่ได้รับด้วย

4) การบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ

- (1) นักเรียนจะต้องบันทึกการฝึกอาชีพ ลงในสมุดรายงานการฝึกอาชีพด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอทุกวันที่มีการฝึกอาชีพ
- (2) ส่งสมุดรายงานให้ครูฝึกในสถานประกอบการ ตรวจสอบเพื่อลงนามทุกวันที่มีการฝึกอาชีพ
- (3) บันทึกวิชาภาคทฤษฎีการเรียนในรายวิชาที่เรียนในสถานศึกษา ลงนามในสมุดรายงาน
- (4) ส่งสมุดรายงานให้ครู อาจารย์ ที่ทำหน้าที่ติดตาม และกำกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ
- (5) เก็บรักษาสมุดรายงานทุกเล่มไว้ เพื่อใช้ประกอบการประเมินผลครั้งหลักสูตรในสถานประกอบการ

5) ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

- (1) ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษา และชำระเงินบำรุงการศึกษาตามระเบียบว่าด้วยการเก็บเงินบำรุงการศึกษา ภายหลังทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการแล้วจึงจะมีสภาพการเป็นนักเรียน โดยสมบูรณ์
- (2) เข้ารับการปฐมนิเทศร่วมกับผู้ปกครอง ที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดขึ้น

- (3) การลงทะเบียนรายวิชา และชำระเงินค่าลงทะเบียน ตามระเบียบ

6) การเรียนและการฝึกงาน

- (1) เรียนหมวดวิชาพื้นฐาน วิชาชีพพื้นฐานทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้น วิชาเลือกเสรีในสถานศึกษา สัปดาห์ละ 1-2 วัน ตลอดหลักสูตร
- (2) ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ สัปดาห์ละ 3-4 วัน ตลอดหลักสูตร ในรายวิชาชีพเฉพาะวิชาชีพเลือก โครงการหรือโครงการวิชาชีพ รวมทั้งการทำกิจกรรม

7) การสำเร็จการศึกษา

- (1) เรียนครบตามโครงสร้างของหลักสูตร
- (2) ได้รับใบผ่านงานจากสถานประกอบการ
- (3) ได้รับวุฒิปัตร์ผ่านการศึกษาและฝึกอาชีพ
- (4) ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

กล่าวโดยสรุป บทบาทและหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือ สถานศึกษาและสถานประกอบการมีหน้าที่ในการจัดทำหลักสูตร จัดทำแผนการฝึกอาชีพ และจัดผู้รับผิดชอบในการควบคุมการฝึกอาชีพของนักเรียน

3. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรมซึ่งเป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ของกรมอาชีวศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

3.1 รายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538

3.1.1 โครงสร้างหลักสูตร

เป็นหลักสูตร 3 ปี มีโครงสร้างและหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 115 หน่วยกิต และไม่เกิน 120 หน่วยกิต ดังนี้

1) หมวดวิชาพื้นฐาน	30	หน่วยกิต
2) หมวดวิชาชีพ	61-75	หน่วยกิต
วิชาชีพพื้นฐาน	10-30	หน่วยกิต
วิชาชีพเฉพาะ	10-30	หน่วยกิต
วิชาชีพเลือก	14-46	หน่วยกิต
โครงการ/โครงการวิชาชีพ	4	หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	12-20	หน่วยกิต
4) กิจกรรม 2 คาบ/สัปดาห์		
รวม	109-115	หน่วยกิต

3.1.2 หลักการของหลักสูตร

1) เป็นหลักสูตรช่างฝีมือระดับประกาศนียบัตรหลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพและเจตคติที่เหมาะสมออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ

2) เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้านและเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน สามารถถ่ายโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์ จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระได้

- 3) เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
- 4) เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษาชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่นนั้น ๆ

3.1.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตร (ปวช.) พุทธศักราช 2538

- 1) เพื่อให้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ นำไปปฏิบัติงานในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ
- 2) เพื่อให้มีปัญญา มีทักษะ ในการจัดการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และการ ประกอบการอาชีพ สามารถสร้างอาชีพและพัฒนาอาชีพ ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
- 3) เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และผู้อื่น
- 4) เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงามทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่น และประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี
- 5) เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัย ในตนเอง มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ
- 6) เพื่อให้มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ การเมือง ของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการ ปกครอง ระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น ประมุข

3.1.4 จุดประสงค์สาขาวิชาการโรงแรม

- 1) เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ทางการโรงแรม สามารถประกอบอาชีพบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

- 2) เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพบริการในโรงแรมและภัตตาคาร มีความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน ประหยัด ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีนิสัยการทำงาน ที่ถูกต้องตามหลักการวิชาการ ประณีต สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 3) เพื่อให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปรับปรุงและพัฒนางานให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
- 4) เพื่อให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้า แก้ไขปัญหาและติดตามความเจริญก้าวหน้าในงานอาชีพบริการ ปรับปรุงและพัฒนาตนเองเพื่อ เสริมสร้างมาตรฐานของงานอาชีพ

3.1.5 หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

1) การเรียนการสอน การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถ ลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถโอนผลการเรียนและขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้ด้วย

2) เวลาเรียน

- (1) ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ และสถานศึกษาอาจเปิดสอน ภาคเรียนฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร
- (2) ในกรณีการเรียนแบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอน สัปดาห์ละ 5 วัน วันละไม่เกิน 7 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนไม่เกิน 35 คาบต่อ สัปดาห์ ทั้งนี้ให้รวมการจัดกิจกรรมอย่างน้อย 2 คาบ ต่อสัปดาห์

3) หน่วยกิต

- (1) รายวิชาภาคทฤษฎี 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 16 คาบเรียน รวมกับเวลาของการวัดผลไม่น้อยกว่า 18 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต
- (2) รายวิชาภาคปฏิบัติ 2-3 คาบเรียนต่อสัปดาห์ตลอดภาคเรียน ไม่น้อยกว่า 32-48 คาบเรียน รวมเวลาของการวัดผล ไม่น้อยกว่า 36-54 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต
- (3) รายวิชาที่มีการฝึกงาน หรือการทำโครงการวิชาชีพ ให้เป็นไปตาม ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4) การฝึกงาน หรือการ โครงการงาน หรือการทำโครงการวิชาชีพ

(1) ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการฝึกงานหรือฝึกปฏิบัติในแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่อง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา หรือทำโครงการงานหรือโครงการวิชาชีพ กำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต ยกเว้นผู้เรียนตาม โครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท

(2) การตัดสินผลการเรียนและการให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น ๆ

(3) ภาคเรียนที่มีการฝึกงานให้เพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาเป็น 2 เท่า ของภาคเรียนปกติ

5) การเข้าเรียน พื้นความรู้และคุณสมบัติของผู้เข้าเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 การประเมินผลการเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

6) การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

(1) สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา

(2) ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้าง

(3) ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ไม่ต่ำกว่า 2.00

(4) เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินทุกภาคเรียน

(5) สำหรับนักเรียนในระบบทวิภาคี ต้องสอบผ่านมาตรฐานฝีมือ

7) กิจกรรม สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงาน โดยใช้กระบวนการ การกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงาม เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม วินัยในตนเอง โดยการคิด วิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติและประเมินผล

3.2 แนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี

การจัดการเรียนการสอน ระบบทวิภาคี เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนในภาคทฤษฎี และการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ซึ่งต้องวางแผนและประสานงานร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย โดยกำหนดการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

3.2.1 การจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี

1) สถานศึกษาสอนวิชาพื้นฐาน วิชาชีพพื้นฐาน วิชาเลือกเสรี สัปดาห์ละ 1-2 วัน ตลอดหลักสูตร

2) สถานประกอบการสอนวิชาชีพเฉพาะ วิชาชีพเลือก กิจกรรมและโครงการ หรือ โครงการวิชาชีพ สัปดาห์ละ 3-4 วัน ตลอดหลักสูตร

3) รายวิชาใด หากสถานประกอบการไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตรให้สถานศึกษาจัดสอนเพิ่มเติมให้จนครบหลักสูตร

- 4) สถานศึกษาจัดแผนการเรียนการสอนภาคทฤษฎีให้สอดคล้องกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ
- 5) สถานศึกษากำหนดระเบียบวิธีการ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนในการฝึกอาชีพ ร่วมกับสถานประกอบการ
- 6) สถานศึกษาวางแผนการสอนภาคทฤษฎีให้สอดคล้องกับแผนการฝึกอาชีพของสถานประกอบการ
- 7) สถานศึกษาเลือกบุคลากรในสถานประกอบการเป็นครูฝึกทำหน้าที่อบรม แนะนำ ควบคุม ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนและฝึกอาชีพ
- 8) สถานประกอบการจัดเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการฝึกอาชีพตลอดหลักสูตร
- 9) สถานศึกษาจัดแผนการนิเทศ ติดตามประเมินผล การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ
- 10) สถานศึกษาให้ครู-อาจารย์ นิเทศให้คำแนะนำแก่ครูฝึกในสถานประกอบการ
- 11) สถานศึกษาจัดครู-อาจารย์ นิเทศไปนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียน และรายงานผลการนิเทศ
- 12) สถานศึกษาประสานงานการฝึกอาชีพในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง

3.2.2 การพิจารณาเลือกสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการ

- 1) เป็นสถานประกอบการที่มั่นคง ซึ่งดำเนินกิจการมาแล้วเป็นเวลานานพอสมควร (ไม่ควรต่ำกว่า 3 ปี)
- 2) เป็นสถานประกอบการซึ่งประกอบธุรกิจเกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิชาชีพในโครงการความร่วมมือโดยตรง
- 3) มีภาพพจน์การประกอบธุรกิจที่ดีในสายตาของประชาชนหรือลูกค้าที่รับบริการหรือเป็นผู้บริโภค
- 4) เห็นได้ชัดว่ามีการบริหารธุรกิจอย่างเป็นระบบ มีสายการบังคับบัญชา
- 5) การคมนาคมสะดวกปลอดภัย มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่มีความพร้อมสมบูรณ์พอสมควร
- 6) สถานประกอบการจัดระบบการทำงานที่มีระเบียบ มีความปลอดภัยในการทำงานสูงและสิ่งแวดล้อมดี

- 7) สถานประกอบการมีอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรเพียงพอและทันสมัย
- 8) มีครูฝึกที่เชี่ยวชาญ
- 9) มีค่าตอบแทน และสวัสดิการแก่นักเรียนตามสมควร

3.2.3 ความร่วมมือกับสถานประกอบการในรูปของคณะกรรมการ

- 1) คณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก อาจารย์นิเทศ และบุคลากรของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่บริหารการจัดการเรียนการสอน ทั้งในสถานประกอบการ และสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 2) คณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วย คณะกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 7 คน โดยผู้แทนจากสถานประกอบการ ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือและกรรมการสอบมาตรฐานฝีมือเฉพาะสาขา ไม่น้อยกว่า สาขาละ 3 คน

3.2.4 การรับนักเรียน

- 1) คัดเลือกสถานประกอบการ เพื่อเข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2) ร่วมกับสถานประกอบการกำหนดเป้าหมายการรับนักเรียน
- 3) ประสานงานให้กับสถานประกอบการ เพื่อดำเนินการรับสมัครสอบคัดเลือกนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ
- 4) ขึ้นทะเบียนนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการแล้ว เป็นนักเรียนของสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอนจะต้องมีการวางแผน และดำเนินการร่วมกันกับสถานประกอบการในด้านการจัดแผนการเรียนและการฝึกอาชีพ การจัดอุปกรณ์ วัสดุ เครื่องมือการฝึกอาชีพ การนิเทศการฝึกอาชีพอย่างต่อเนื่อง

3.3 ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนระบบทวิภาคี

กฎเกณฑ์และระเบียบการประเมินผลในระบบทวิภาคี ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 โดยสถานประกอบการจะประเมินผลการเรียนในรายวิชาที่เรียน หรือฝึกภาคปฏิบัติที่สถานประกอบการทุกภาคเรียนร่วมกับสถานศึกษาและสถานประกอบการอื่น ๆ จัดการสอบมาตรฐานฝีมือสำหรับนักเรียนในรูปของคณะกรรมการ ผู้แทนจากสถานศึกษา ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ รับผิดชอบในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือ ทั้ง

ประเมินผลครึ่งหลักสูตร (interim) และการประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (final) โดยนำผลการประเมินทั้งสองครั้งมารวมกัน ตามอัตราส่วน 3:7

การประเมินผล ดำเนินการดังนี้

1. การประเมินผลครึ่งหลักสูตร (interim) หลังจากดำเนินการฝึกไปแล้ว 3

ภาคเรียน คณะกรรมการประเมินผลจะประชุมกันเพื่อกำหนดการสอบและวิธีการสอบ โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทฤษฎี และสอบสัมภาษณ์ ตามบันทึกจากสมุดรายงานของนักเรียนเพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน

2. การประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (final) หลังจากนักเรียนผ่านการประเมินผลครึ่งหลักสูตร (interim) ไปแล้ว อีก 3 ภาคเรียน หรือ เรียนไปแล้ว 6 ภาคเรียน คณะกรรมการประเมินผลจัดให้มีการสอบมาตรฐานฝีมือประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎี และประเมินความสามารถในการปฏิบัติ โดยการทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงานหรือวิเคราะห์งาน

การให้ระดับผลการเรียนในการสอบมาตรฐานฝีมือให้เป็นสามระดับ ดังนี้คือ

ดี หมายถึง ได้คะแนนรวมจากผลการวัดหรือประเมินสูงกว่าร้อยละ 70

ผ่าน หมายถึง ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมินร้อยละ 50 – 70

ไม่ผ่าน หมายถึง ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50

การวัดผลและประเมินผล เป็นสิ่งที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องวางแผนและดำเนินการร่วมกัน โดยกำหนดการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ดังนี้

1. สถานศึกษาตั้งคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย ครูนิเทศ และครูฝึกในสถานประกอบการ ทำหน้าที่ประเมินผลครึ่งหลักสูตร สิ้นสุดหลักสูตร และทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ
2. สถานศึกษาจัดประชุมชี้แจง แนะนำ ครูฝึกในสถานประกอบการให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล
3. สถานศึกษาจัดทำแบบบันทึกผลการประเมินการฝึกอาชีพ
4. นักเรียนต้องบันทึกการฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอในแบบบันทึกการฝึกอาชีพ
5. ครูฝึกในสถานประกอบการจะต้องประเมินผลการฝึกอาชีพของนักเรียนหลาย ๆ รูปแบบ เช่น การทดสอบ การสังเกต การปฏิบัติจริง ฯลฯ
6. สถานประกอบการต้องทำการทดสอบมาตรฐานฝีมือด้านการโรงแรมของนักศึกษา

7. สถานประกอบการ รายงานผลการประเมินการฝึกอาชีพและผลการทดสอบมาตรฐานฝีมือแก่สถานศึกษา

8. นักเรียนระบบทวิภาคีต้องทำการประเมินผลการเรียนจบหลักสูตร และการสอบมาตรฐานวิชาชีพ

9. สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกอาชีพของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม ในด้านหลักสูตรจะต้องจัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างของหลักสูตร โดยความร่วมมือภาครัฐ และเอกชน โดยสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ส่วนสถานประกอบการ รับผิดชอบการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ อย่างไรก็ตามทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องร่วมมือกันจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทุกชั้นตอนนับตั้งแต่ร่วมกันวางแผนการจัดการเรียน การสอน การฝึกอาชีพ การนิเทศการฝึกอาชีพ การประเมินผลการเรียนการสอนและการทดสอบ มาตรฐานฝีมือด้านวิชาชีพ โรงเรือก่อนจบการศึกษา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมยศ โชติเกษมศรี (2540: 36) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สถานประกอบการมีความเห็นว่าการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน มีความเหมาะสมในระดับมาก

จำปี อู่เงิน (2541: 81-82) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระบบทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ ผู้สอนในสถานศึกษาและผู้บริหาร ครูฝึกในสถานประกอบการ มีปัญหาไม่แตกต่างกัน ในด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และการสนับสนุนด้านงบประมาณ ด้านประชาสัมพันธ์ ติดต่อประสานงาน ด้านการจัดการเรียน การสอน ด้านนิเทศและติดตามผล ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยมีปัญหาในระดับปานกลาง

ดวงเดือน สายเชื้อ (2542: 125) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือ สถานศึกษา มีความต้องการคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียน แต่ฝ่ายสถานประกอบการต้องการด้าน

คุณภาพงานของนักเรียน จึงส่งผลให้นักเรียนได้รับความกดดัน แนวทางการแก้ไขคือ สถานศึกษาควรกำหนดคุณสมบัติของสถานประกอบการ เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาการเรียนการสอน และสถานประกอบการควรกำหนดมาตรฐานคุณภาพของนักเรียนขั้นต่ำที่รับเข้ามาเพราะต้องถือเสมือนหนึ่งสถานประกอบการรับพนักงานเข้ามาทำงานที่ฝึกด้วยเช่นกัน

วราญา เขียนจตุรัส (2542: ง) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สาขาวิชาการ โรงแรม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาการ โรงแรม ด้านการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสม ความพร้อมและความเพียงพออยู่ในระดับมาก

อารักษ์ ทองปาน (2543: 77-79) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร วิทยาลัยเทคนิคกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ใน 3 ด้าน คือ ด้านบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหาร วิทยาลัยเทคนิคกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้มีความคิดเห็นต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในระดับเห็นด้วยโดยมีความคิดเห็นในการด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร เป็นอันดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านหลักสูตรเป็นอันดับที่ 2 และ 3 ตามลำดับ

สุรีวดี อินสุวรรณ โณ (2544: 69-72) ได้ศึกษาเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการ เกี่ยวกับการเข้าร่วมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาการ โรงแรม กับวิทยาลัยอาชีวศึกษา สงขลา ผลการวิจัย สรุปได้ว่า ผู้บริหารและครูฝึกเห็นด้วยกับนโยบายของกรมอาชีวศึกษาที่กำหนดให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำพัฒนาหลักสูตร

ปิยวรรณ วรวิทย์รัตนกุล (2544: 47-48) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ผลการวิจัย สรุปได้ว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยผู้ประกอบการประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการประเภทวิชาพาณิชยกรรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในการด้านการประสานงาน และด้านวางแผน ปัญหาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือ สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการวางแผนฝึกอาชีพของนักเรียนค่อนข้างน้อย ข้อเสนอแนะในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือ

วิทยาลัยควรมีการวางแผน เตรียมการ พร้อมทั้งกำหนดขั้นตอนการทำงานร่วมกับสถานประกอบการ ให้ชัดเจน

ชัยลักษณ์ มุลสุข (2545: 78-80) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของผู้ประกอบการและครูฝึกในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ประกอบการและครูฝึกมีปัญหาการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาด้านผลผลิตในระดับมาก สถานประกอบการขนาดเล็กมีปัญหาดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในระดับมาก ส่วนสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีปัญหาในระดับปานกลาง ผู้ประกอบการและครูฝึกในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถานประกอบการขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีปัญหาการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาผลการวิจัยที่น่าเสนอตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ สถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล โดยสถานศึกษาจะต้องดูแลรับผิดชอบในด้านการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ส่วนสถานประกอบการก็จะต้องดูแลรับผิดชอบในด้านการฝึกทักษะวิชาชีพให้แก่ นักเรียน โดยการวางแผนกำหนดวิธีการจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ การวัดผลและประเมินผลร่วมกันทั้งสองฝ่าย ภายใต้การติดตามและการนิเทศของอาจารย์ซึ่งแต่งตั้งโดยสถานศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องร่วมกันทดสอบมาตรฐานฝีมือด้านวิชาชีพของนักเรียนก่อนจบการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ซึ่งได้นำเสนอเรียงตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้จัดการและครูฝึกในโรงแรมจังหวัดหนองคายและจังหวัดชลบุรี ที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 60 คน จากโรงแรมในจังหวัดหนองคาย 4 แห่ง และจังหวัดชลบุรี 1 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้จัดการโรงแรม จำนวน 28 คน และครูฝึก จำนวน 32 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากผู้ประกอบการ โรงแรมที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กับวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย จำแนกเป็นโรงแรมในจังหวัดหนองคาย จำนวน 4 แห่ง และโรงแรมในจังหวัดชลบุรี จำนวน 1 แห่ง โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ดังนี้

1. ผู้จัดการโรงแรม เลือกจากผู้ได้รับแต่งตั้งจากโรงแรมให้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการกิจการโรงแรมทุกคน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง
2. ครูฝึก เลือกจากบุคลากรในสถานประกอบการที่ได้รับแต่งตั้งจากสถานประกอบการและสถานศึกษา ให้เป็นผู้ควบคุมการสอนและฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียนระบบทวิภาคี จำนวน 32 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจากผู้ปฏิบัติหน้าที่ครูฝึก ดังนี้
 - 2.1 เป็นหัวหน้าแผนกในส่วนงาน ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอาชีพของนักเรียนฝึกงาน
 - 2.2 เป็นบุคคลที่มีความชำนาญ มีทักษะ และได้รับแต่งตั้งผู้ควบคุมการฝึก จากวิทยาลัยและสถานประกอบการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ
สอบถามเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษา จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารหลักสูตร	จำนวน	11	ข้อ
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน	12	ข้อ
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล	จำนวน	11	ข้อ

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารและการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.2.2 สร้างแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ
ให้ครอบคลุมสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในด้านการบริหารหลักสูตร
ด้านการจัดการเรียนการสอน และ ด้านวัดผลและประเมินผล

2.2.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ

2.2.4 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (ดังรายชื่อในภาคผนวก ค)
ตรวจพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้แบบประเมิน IOC (Index of Congruence) ปรากฏว่า
คำถามทุกข้อมีค่าความตรงระหว่าง .50 – 1.00 (ดังปรากฏในภาคผนวก ง)

2.2.5 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 12 พฤษภาคม 2546 ถึงวันที่ 16 มิถุนายน 2546 โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากฝ่ายบัณฑิตศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ถึงผู้จัดการโรงแรมในจังหวัดหนองคาย และจังหวัดชลบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถาม

3.2 นำส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปให้ผู้ประกอบการโรงแรม ในจังหวัดหนองคายและจังหวัดชลบุรี ตอบแบบสอบถามและขอรับคืนด้วยตนเอง ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถส่งคืนแบบสอบถามได้ตามวัน เวลาที่นัดหมาย ผู้ศึกษาได้ขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนทางไปรษณีย์

แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 60 ฉบับ ได้รับกลับคืน จำนวน 60 ฉบับ แบบสอบถามที่ได้รับคืน คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ

4.2 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยใช้ขีดจำกัดล่างและขีดจำกัดบนของค่าคะแนน 1-5 ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 1.00-5.00 โดยตัดค่าที่ต่ำกว่า 1.00 และสูงกว่า 5.00 ออก แล้วแปลผลตามเกณฑ์ของลิเคิร์ต (Likert) คือ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.50-5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับ	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.50-4.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับ	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.50-3.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับ	ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.50-2.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับ	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00-1.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับ	น้อยที่สุด

4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการจำแนกตามตำแหน่งและที่ตั้งของสถานประกอบการ วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าที

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

5.1 สถิติพื้นฐาน ใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 สถิติในการทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบค่าที

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยาย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการ จำแนกตามตำแหน่งและสถานที่ตั้งของสถานประกอบการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งในสถานประกอบการ และที่ตั้งของสถานประกอบการ

ที่	สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1	ตำแหน่ง		
	1.1 ผู้จัดการ	28	46.67
	1.2 ครูฝึก	32	53.33
	รวม	60	100
2	ที่ตั้งของสถานประกอบการซึ่งผู้ประกอบการปฏิบัติงาน		
	2.1 จังหวัดหนองคาย	40	66.67
	2.2 จังหวัดชลบุรี	20	33.33
	รวม	60	100

จากตาราง 4.1 พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิบัติงานตำแหน่งครูฝึก
ในสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในจังหวัดหนองคาย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ปรากฏผลดังรายละเอียด ตารางที่ 4.2-4.5

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อ
การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา
หนองคาย จำแนกเป็นรายด้าน

ที่	ด้าน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1	ด้านการบริหารหลักสูตร	4.21	.69	มาก
2	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.10	.75	มาก
3	ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.32	.74	มาก
	รวม	4.20	.73	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย
สามารถจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม ในภาพรวมและรายด้าน
ทุกด้านได้ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคายในแต่ละด้าน จำแนกเป็นรายข้อ
ปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 4.3-4.5

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการ
จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา
หนองคาย ด้านการบริหารหลักสูตร จำแนกเป็นรายชื่อ

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1	โครงสร้างรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสามารถพัฒนา ให้ผู้เรียนมีความรู้ความชำนาญทางวิชาชีพการ โรงแรม	4.23	.72	มาก
2	จำนวนรายวิชาที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ครอบคลุมงานที่ต้องปฏิบัติในโรงแรม	4.05	.64	มาก
3	หลักสูตรสาขาวิชาโรงแรม สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ โรงแรม	4.41	.69	มาก
4	หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มี เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการ โรงแรม	4.21	.73	มาก
5	หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มี ทักษะและความสามารถอย่างเพียงพอในการประกอบ อาชีพการ โรงแรม	4.23	.76	มาก
6	การจัดแผนการฝึกอาชีพสาขาวิชาการ โรงแรมเป็นไปตาม หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.08	.69	มาก
7	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาใน การฝึกอาชีพของนักเรียน	4.03	.95	มาก
8	สถานศึกษาจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตรสาขา วิชาการ โรงแรมแก่สถานประกอบการก่อนส่งนักเรียนไป ฝึกอาชีพ	3.90	.96	มาก
9	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการ ฝึกอาชีพการ โรงแรมของนักเรียน	4.10	.70	มาก
10	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการวางแผนการฝึกอาชีพ ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	4.23	.72	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
11	สถานประกอบการมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ	4.10	.75	มาก
	รวม	4.21	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย สามารถจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรมในด้านการบริหารหลักสูตร ได้ในระดับมากทุกรายการ โดยรายการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรมสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ โรงแรม ($\bar{X} = 4.41$) โครงสร้างรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความชำนาญ ทางวิชาชีพการโรงแรม ($\bar{X} = 4.23$) และหลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ และความสามารถอย่างเพียงพอในการประกอบอาชีพการโรงแรม ($\bar{X} = 4.23$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายชื่อ

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1	สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคทฤษฎี สอดคล้องสัมพันธ์กับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ	4.05	.85	มาก
2	สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคทฤษฎีให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอก่อนการออกฝึกอาชีพในสถานประกอบการ	4.13	.83	มาก
3	สถานศึกษามีการกำหนดระเบียบวิธีหลักเกณฑ์ และขั้นตอนในการฝึกอาชีพของนักเรียนไว้ชัดเจน	4.21	.76	มาก
4	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการวางแผนการสอนในการฝึกอาชีพของนักเรียน	3.90	.89	มาก
5	สถานประกอบการมีการมอบหมายงานให้นักเรียนฝึกปฏิบัติครอบคลุมงานทุกส่วนของโรงแรม	3.98	.83	มาก
6	ครูฝึกในสถานประกอบการมีการชี้แจงแนะนำวิธีการปฏิบัติงานแก่นักเรียนครอบคลุมงานทุกส่วนของโรงแรม	4.08	.74	มาก
7	ครูฝึกในสถานประกอบการมีการชี้แจงและแนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือในการปฏิบัติงานของโรงแรม ทุกรายการ	4.23	.69	มาก
8	สถานประกอบการจัดให้นักเรียนฝึกใช้เครื่องมืออุปกรณ์ของโรงแรมอย่างครบถ้วนและเพียงพอต่อการสร้างความชำนาญทางวิชาชีพ	4.30	.76	มาก
9	ครูฝึกในสถานประกอบการมีการสาธิต หรือแสดงวิธีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทุกรายการที่เกี่ยวข้องกับงานการโรงแรมก่อนให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ	4.30	.72	มาก
10	สถานศึกษาจัดให้มีอาจารย์นิเทศเพื่อให้คำแนะนำปรึกษาแก่สถานประกอบการเกี่ยวกับการฝึกงานของนักเรียน	4.13	.81	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
11	อาจารย์นิเทศมีการนิเทศติดตามการฝึกปฏิบัติงานของนักเรียนร่วมกับครูฝึกในสถานประกอบการ	4.10	.81	มาก
12	อาจารย์นิเทศและครูฝึกในสถานประกอบการมีการนิเทศการฝึกงานของนักเรียน ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้	4.18	.74	มาก
	รวม	4.10	0.75	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย สามารถจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม ในด้านการจัดการเรียนการสอน ได้ในระดับมาก ทุกรายการ โดยรายการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูฝึกในสถานประกอบการที่มีการสาธิต หรือแสดงวิธีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทุกรายการที่เกี่ยวข้องกับงานการโรงแรม ก่อนให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ ($\bar{X}= 4.30$) สถานประกอบการจัดให้นักเรียนฝึกใช้เครื่องมืออุปกรณ์ของโรงแรมอย่างครบถ้วน และเพียงพอต่อการสร้างความชำนาญทางวิชาชีพ ($\bar{X}= 4.30$) และครูฝึกในสถานประกอบการมีการชี้แจงและแนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือในการปฏิบัติงานของโรงแรมทุกรายการ ($\bar{X}= 4.23$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา หนองคาย ด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกเป็นรายชื่อ

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1	สถานศึกษาชี้แจงแนะนำครูฝึกในสถานประกอบการให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีประเมินผลการเรียนของนักเรียนฝึกงาน	4.05	.87	มาก
2	สถานศึกษาชี้แจงแนะนำให้ครูฝึกในสถานประกอบการมีความรู้ ความสามารถในการใช้แบบบันทึกผลการประเมินของนักเรียนฝึกงาน	4.00	.86	มาก
3	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบวิธีการประเมินผลการฝึกอาชีพของนักเรียน	4.30	.78	มาก
4	ครูฝึกในสถานประกอบการแจ้งแนวทางการประเมินผล การฝึกอาชีพแก่นักเรียนก่อนการฝึกปฏิบัติ	4.15	.70	มาก
5	ครูฝึกในสถานประกอบการมีการบันทึกผลการปฏิบัติงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบ	4.18	.72	มาก
6	สถานประกอบการมีการประเมินผลการฝึกอาชีพของนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด	4.35	.75	มาก
7	ครูฝึกในสถานประกอบการใช้วิธีประเมินผลการเรียนของนักเรียนหลายรูปแบบเช่นการทดสอบ การสังเกต และการปฏิบัติจริง เป็นต้น	4.25	.72	มาก
8	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนเข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือด้านการโรงแรม	4.25	.85	มาก
9	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการตัดสินผลการเรียนของนักเรียนในรายวิชาที่มีการฝึกปฏิบัติ	4.25	.72	มาก
10	สถานประกอบการรายงานผลการฝึกอาชีพของนักเรียนต่อสถานศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	4.18	.79	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
11	สถานประกอบการนำผลการประเมินของนักเรียนไปใช้เป็นแนวทาง ในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกอาชีพของนักเรียนรุ่นต่อไป	4.31	.77	มาก
	รวม	4.31	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย สามารถจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม ในด้านการวัดผลและประเมินผลได้ในระดับมากทุกรายการ โดยรายการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานประกอบการมีการประเมินผลการฝึกอาชีพของนักเรียน ตามเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 4.35$) สถานประกอบการนำผลการประเมินของนักเรียนไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการฝึกอาชีพของนักเรียนรุ่นต่อไป ($\bar{X} = 4.31$) และสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบวิธีการประเมินผลการฝึกอาชีพของนักเรียน ($\bar{X} = 4.30$) ตามลำดับ

**ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการ จำแนกตามตำแหน่งและที่ตั้ง
ของสถานประกอบการ**

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ปรากฏดังรายละเอียดใน
ตารางที่ 4.6 และ 4.7

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จัดการและครูฝึกในสถานประกอบการ
ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีหลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัย
อาชีวศึกษาหนองคาย จำแนกรายด้าน

ที่	ด้าน	ผู้จัดการ		ครูฝึก		t	p
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	ด้านการบริหารหลักสูตร	4.28	.76	4.15	.62	.72	.47
2	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.17	.86	4.03	.64	.75	.45
3	ด้านการวัดและประเมินผล	4.32	.72	4.31	.78	.04	.96

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้จัดการและครูฝึกในสถานประกอบการที่ร่วมจัดอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคี มีความคิดเห็นต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม
ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้ประกอบการโรงแรมที่ตั้งอยู่ใน
จังหวัดหนองคายและจังหวัดชลบุรี ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย จำแนกเป็นรายด้าน

ที่	ด้าน	ผู้ประกอบการในจังหวัด				t	p
		หนองคาย		ชลบุรี			
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	ด้านการบริหารหลักสูตร	3.97	.65	4.70	.47	4.38	.00
2	ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.87	.72	4.55	.60	3.59	.001
3	ด้านการวัดและประเมินผล	4.07	.76	4.80	.41	3.95	.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ประกอบการโรงแรมที่ตั้งอยู่ในจังหวัดหนองคายและจังหวัด
ชลบุรีที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิดเห็นต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการในแต่ละด้าน จำแนกเป็นรายชื่อ
ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.8-4.10

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการโรงแรมในจังหวัดหนองคาย และจังหวัดชลบุรี ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ด้านการบริหารหลักสูตร จำแนกเป็นรายชื่อ

ที่	ด้าน	ผู้ประกอบการในจังหวัด				t	p
		หนองคาย		ชลบุรี			
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	โครงสร้างรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความชำนาญทางวิชาชีพการโรงแรม	4.02	.73	4.65	.48	3.44	.001
2	จำนวนรายวิชาที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ครอบคลุมงานที่ต้องปฏิบัติในโรงแรม	3.92	.65	4.30	.57	2.17	.034
3	หลักสูตรสาขาวิชาโรงแรม สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการโรงแรม	4.25	.74	4.75	.44	2.76	.008
4	หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการโรงแรม	4.10	.81	4.45	.51	1.76	.084
5	หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและความสามารถอย่างเพียงพอในการประกอบอาชีพการโรงแรม	4.07	.79	4.55	.60	2.34	.022
6	การจัดแผนการฝึกอาชีพสาขาวิชาการโรงแรมเป็นไปตามหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.92	.69	4.40	.59	2.61	.011
7	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาในการฝึกอาชีพของนักเรียน	3.82	1.00	4.45	.68	2.49	.016

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ที่	ด้าน	ผู้ประกอบการในจังหวัด					
		หนองคาย		ชลบุรี		t	p
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
8	สถานศึกษาจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมแก่สถานประกอบการก่อนส่งนักเรียนไปฝึกอาชีพ	3.55	.93	4.60	.59	4.57	.000
9	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการฝึกอาชีพการโรงแรมของนักเรียน	3.92	.72	4.45	.51	2.87	.006
10	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการวางแผนการฝึกอาชีพให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	4.00	.71	4.70	.47	3.95	.000
11	สถานประกอบการมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร สาขาวิชาการ โรงแรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ	3.92	.76	4.45	.60	2.67	.010

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ประกอบการ โรงแรมที่ตั้งอยู่ในจังหวัดหนองคาย และจังหวัดชลบุรี ที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิดเห็นต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ในด้านการบริหารหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ทุกรายการ ยกเว้นเรื่อง หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการ โรงแรม ซึ่งผู้ประกอบการทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการโรงแรมในจังหวัดหนองคาย และจังหวัดชลบุรี ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ในด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกเป็น รายข้อ

ที่	ด้าน	ผู้ประกอบการในจังหวัด					
		หนองคาย		ชลบุรี		t	p
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคทฤษฎีสอดคล้องสัมพันธ์กับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ	3.90	.90	4.35	.67	1.97	.053
2	สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคทฤษฎีให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอก่อนการออกฝึกอาชีพในสถานประกอบการ	4.00	.87	4.40	.68	1.78	.079
3	สถานศึกษามีการกำหนดระเบียบวิธีหลักเกณฑ์ และขั้นตอนในการฝึกอาชีพของนักเรียนไว้ชัดเจน	4.02	.76	4.60	.59	2.93	.005
4	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการวางแผนการสอนในการฝึกอาชีพของนักเรียน	3.77	1.02	4.15	.48	1.54	.128
5	สถานประกอบการมีการมอบหมายงานให้นักเรียนฝึกปฏิบัติครอบคลุมงานทุกส่วนของโรงแรม	3.70	.82	4.55	.51	4.22	.000
6	ครูฝึกในสถานประกอบการมีการชี้แจงแนะนำวิธีการปฏิบัติงานแก่นักเรียนครอบคลุมงานทุกส่วนของโรงแรม	3.85	.69	4.55	.60	3.81	.000
7	ครูฝึกในสถานประกอบการมีการชี้แจงและแนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือในการปฏิบัติงานของโรงแรมทุกรายการ	4.10	.70	4.50	.60	2.15	.035

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ที่	ด้าน	ผู้ประกอบการในจังหวัด					
		หนองคาย		ชลบุรี		t	p
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
8	สถานประกอบการจัดให้นักเรียนฝึกใช้เครื่องมืออุปกรณ์ของโรงเรือนอย่างครบถ้วนและเพียงพอต่อการสร้างความชำนาญทางวิชาชีพ	4.05	.78	4.80	.41	4.00	.000
9	ครูฝึกในสถานประกอบการมีการสาธิตหรือแสดงวิธีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทุกรายการที่เกี่ยวข้องกับงานการโรงเรือนก่อนให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ	4.17	.74	4.55	.60	1.94	.057
10	สถานศึกษาจัดให้มีอาจารย์นิเทศเพื่อให้คำแนะนำปรึกษาแก่สถานประกอบการเกี่ยวกับการฝึกงานของนักเรียน	3.97	.89	4.45	.51	2.20	.032
11	อาจารย์นิเทศมีการนิเทศติดตามการฝึกปฏิบัติงานของนักเรียนร่วมกับครูฝึกในสถานประกอบการ	3.92	.88	4.45	.51	2.44	.018
12	อาจารย์นิเทศและครูฝึกในสถานประกอบการมีการนิเทศการฝึกงานของนักเรียน ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้	4.05	.81	4.45	.51	2.00	.050

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ประกอบการ โรงเรือนในจังหวัดหนองคายและจังหวัดชลบุรี มีความคิดเห็นต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงเรือน วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ในด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกรายการ ยกเว้น สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคทฤษฎีสอดคล้องสัมพันธ์กับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอต่อการออกฝึกอาชีพในสถานประกอบการ สถานประกอบการมีส่วนร่วมในวางแผนการสอนในการฝึกอาชีพของนักเรียน ครูฝึกใน

สถานประกอบการมีการสาธิตหรือแสดงวิธีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทุกรายการที่เกี่ยวข้องกับงาน
การโรงแรมก่อนให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ ซึ่งผู้ประกอบการทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการ โรงแรมในจังหวัดหนองคาย
และจังหวัดชลบุรี ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ
โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ในด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกเป็น
รายชื่อ

ที่	ด้าน	ผู้ประกอบการในจังหวัด				t	p
		หนองคาย		ชลบุรี			
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	สถานศึกษาชี้แจงแนะนำครูฝึกใน สถานประกอบการให้มีความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับวิธีประเมินผลการเรียนของ นักเรียนฝึกงาน	3.85	.92	4.45	.60	2.63	.011
2	สถานศึกษาชี้แจงแนะนำให้ครูฝึกใน สถานประกอบการมีความรู้ ความ สามารถในการใช้แบบบันทึกผลการ ประเมินของนักเรียนฝึกงาน	3.85	.92	4.30	.65	1.94	.056
3	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการ กำหนดระเบียบวิธีการประเมินผลการฝึก อาชีพของนักเรียน	4.15	.83	4.60	.59	2.14	.036
4	ครูฝึกในสถานประกอบการแจ้งแนวทาง การประเมินผลการฝึกอาชีพแก่นักเรียน ก่อนการฝึกปฏิบัติ	3.97	.69	4.50	.60	2.86	.006
5	ครูฝึกในสถานประกอบการมีการบันทึก ผลการปฏิบัติงานของนักเรียนอย่างเป็น ระบบ	3.97	.69	4.60	.59	3.42	.001

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	ด้าน	ผู้ประกอบการในจังหวัด					
		หนองคาย		ชลบุรี		t	p
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
6	สถานประกอบการมีการประเมินผลการฝึกอาชีพของนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด	4.17	.81	4.70	.47	2.66	.010
7	ครูฝึกในสถานประกอบการใช้วิธีประเมินผลการเรียนของนักเรียนหลายรูปแบบเช่นการทดสอบ การสังเกต และการปฏิบัติจริง เป็นต้น	4.22	.80	4.30	.57	.37	.71
8	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนเข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือด้านการโรงแรม	4.02	.91	4.70	.47	3.07	.003
9	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการตัดสินผลการเรียนของนักเรียนในรายวิชาที่มีการฝึกปฏิบัติ	4.07	.72	4.60	.59	2.78	.007
10	สถานประกอบการรายงานผลการฝึกอาชีพของนักเรียนต่อสถานศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	4.05	.87	4.45	.51	1.88	.065
11	สถานประกอบการนำผลการประเมินของนักเรียนไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกอาชีพของนักเรียนรุ่นต่อไป	4.10	.81	4.75	.44	3.33	.001

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ประกอบการโรงแรมในจังหวัดหนองคายและที่จังหวัดชลบุรี มีความคิดเห็นต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ในด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกรายการ ยกเว้น เรื่อง สถานศึกษาชี้แจงแนะนำให้ครูฝึกในสถานประกอบการมีความรู้ ความสามารถในการใช้แบบบันทึกผลการประเมินของนักเรียนฝึกงาน ครูฝึกในสถานประกอบการ

ใช้วิธีการประเมินผลการเรียนของนักเรียนหลายรูปแบบ เช่น การทดสอบ การสังเกต และการปฏิบัติ เป็นต้น และสถานประกอบการรายงานผลการฝึกอาชีพของนักเรียนต่อสถานศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งผู้ประกอบการทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ผู้ศึกษาได้นำเสนอเรียงตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สรุปการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย จำแนกตามตำแหน่งในสถานประกอบการ และที่ตั้งของสถานประกอบการ

1.2 วิธีดำเนินการศึกษา

1.2.1 **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ ผู้จัดการโรงแรม จำนวน 28 คน และครูฝึกจำนวน 32 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากผู้ประกอบการ โรงแรมที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กับวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย

1.2.2 **เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา** เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จำนวน 34 ข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจพิจารณาค่าความตรงเชิงเนื้อหา

1.2.3 **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 12 พฤษภาคม 2546 ถึงวันที่ 16 มิถุนายน 2546 แบบสอบถามส่งไปจำนวน 60 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 60 ฉบับ แบบสอบถามที่ได้คืน คิดเป็นร้อยละ 100

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้ดำเนินการ ดังนี้

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ประกอบการ วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ

2) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยใช้การทดสอบค่าที

1.3 สรุปผลการศึกษา

1.3.1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ได้ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.32$) ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.21$) และด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.10$) ตามลำดับ

1.3.2 ผู้ประกอบการตำแหน่งผู้จัดการและครูฝึกในสถานประกอบการที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิดเห็นต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

1.3.3 ผู้ประกอบการโรงแรมที่ตั้งอยู่ในจังหวัดหนองคายและจังหวัดชลบุรี มีความคิดเห็นต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ผลจากการศึกษา ซึ่งพบว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคายจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรมในภาพรวมและรายด้านทุกด้านได้ในระดับมาก ผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมยศ โชติเกษมศรี (2540: 36) ที่ได้ศึกษาการประเมินผลโครงการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นว่าการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรณา เขียนจตุรัส (2542: ง) ได้ศึกษาสถานภาพการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สาขาวิชาการโรงแรม ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่า การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาการโรงแรม ด้านการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสม ความพร้อม และความเพียงพออยู่ในระดับมาก

การที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย สามารถจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมในภาพรวมและรายด้านได้ในระดับมาก น่าจะมีสาเหตุมาจาก วิทยาลัยมีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งสามารถให้คำแนะนำ ชี้แจง แก่ผู้จัดการและครูฝึกในโรงแรมได้ และในขณะเดียวกัน วิทยาลัยได้มีการจัดประชุม จัดอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมแก่ผู้จัดการและครูฝึกในโรงแรม ที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จึงอาจทำให้ผู้จัดการและครูฝึก มีความรู้ ความเข้าใจการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ วิทยาลัยยังได้มีการเตรียมในการด้านสถานที่ฝึกอาชีพของนักเรียน โดยเลือกสถานประกอบการ โรงแรมระดับ 5 ดาว ซึ่งมีความพร้อมในการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียน ได้ครอบคลุมงานทุกส่วนของ โรงแรม นอกจากนี้วิทยาลัยยังได้สร้างเครือข่ายในด้านสถานที่ฝึกอาชีพของนักเรียน โดยความร่วมมือจากสถานประกอบการ โรงแรม ในจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้ นักเรียน ได้รับความรู้ ประสบการณ์ การฝึกอาชีพ จากสถานประกอบการ โรงแรม ด้วยเหตุนี้ อาจทำให้ผู้ประกอบการจึงมีความคิดว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคายสามารถจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาการ โรงแรมได้ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

2.2 จากผลการศึกษา ซึ่งพบว่า ผู้ประกอบการตำแหน่งผู้จัดการและครูฝึก มีความคิดเห็นต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 1 อาจมีสาเหตุมาจากวิทยาลัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยการประชุมชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตร แนวทาง วิธีการ ในการจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนการฝึกอาชีพ การนิเทศการฝึกอาชีพ การกำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล การฝึกอาชีพ การทดสอบมาตรฐานฝีมือ ตลอดจนจัดอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แก่ผู้จัดการ ครูฝึก อาจารย์นิเทศ อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เหมือนกันตรงกัน และในขณะเดียวกัน วิทยาลัยได้แต่งตั้งอาจารย์เพื่อทำกรนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียนในสถานประกอบการ ทำให้สามารถสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้จัดการและครูฝึกกับวิทยาลัยได้ รวมทั้งวิทยาลัยสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างฝึกงานของนักเรียนได้ทันเวลา จึงอาจเป็นสาเหตุให้ผู้จัดการและครูฝึกมีความคิดเห็นต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ไม่แตกต่างกัน

2.3 จากผลการศึกษาซึ่งพบว่า ผู้ประกอบการ โรงแรมที่ตั้งอยู่ในจังหวัดหนองคาย และจังหวัดชลบุรี มีความคิดเห็นต่อการจัดอาชีวศึกษาศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชา

การโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย แตกต่างกันทุกด้าน โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ประกอบการในจังหวัดชลบุรีสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ประกอบการในจังหวัดหนองคายทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2

การที่ผู้ประกอบการโรงแรมในจังหวัดชลบุรีมีค่าคะแนนเฉลี่ยทุกด้านสูงกว่าผู้ประกอบการในจังหวัดหนองคายน่าจะมีสาเหตุมาจากสถานประกอบการโรงแรมที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรีเป็นโรงแรมขนาดใหญ่ มีการให้บริการระดับ 5 ดาว บริหารงานเป็นระบบแบบสากล มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่สมบูรณ์ทันสมัย และบุคลากรมีความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ ความสามารถในงานโรงแรมเป็นอย่างดี ประกอบกับวิทยาลัยได้จัดประชุมชี้แจงแนะนำหลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลให้แก่ผู้จัดการและครูฝึก เพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยวิทยาลัยได้ร่วมมือกับโรงแรมในการวางแผนการฝึกอาชีพของนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถฝึกอาชีพได้ครอบคลุมงานทุกส่วนของโรงแรม รวมทั้งสามารถใช้อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ได้เพียงพอต่อการสร้างความชำนาญ ตามมาตรฐานฝีมือด้านการโรงแรม ในขณะที่โรงแรมในจังหวัดหนองคายส่วนใหญ่เป็นโรงแรมขนาดกลางและขนาดเล็ก การให้บริการ อุปกรณ์ เครื่องมือไม่ครบถ้วนตามมาตรฐานสากลของโรงแรม ถึงแม้วิทยาลัยจะจัดประชุมชี้แจงแนะนำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลให้แก่ผู้จัดการและครูฝึก และร่วมกันจัดแผนการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียน แต่นักเรียนก็ไม่สามารถฝึกอาชีพได้ครอบคลุมงานทุกส่วนของโรงแรม ด้วยเหตุนี้จึงอาจทำให้ผู้ประกอบการทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคายแตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ซึ่งพบว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรมได้ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

วิทยาลัยควรพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือกับผู้ประกอบการ โรงแรมขนาดกลาง และขนาดเล็ก ให้เห็นความสำคัญและความจำเป็น ที่จะต้องให้นักเรียนได้ฝึกอาชีพครอบคลุมงานทุกส่วนของโรงแรมอย่างครบถ้วน และเพียงพอต่อการสร้างความชำนาญทางวิชาชีพการโรงแรม

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ซึ่งข้อมูลที่ได้ทั้งหมดเป็นความคิดเห็นของผู้ประกอบการสองกลุ่มคือผู้จัดการ โรงแรม และครูฝึก ดังนั้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการ โรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยสอบถามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย อาทิ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ นักเรียน สถานประกอบการ และสถาบันวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลทุกด้านอย่างครบถ้วน สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- จรูญ ชูลาภ *การอบรมศึกษานิเทศก์*. กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร 2524
- จำปี อุ่เงิน “ปัญหาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระบบทวิภาคี
ในวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ตามหลักสูตร 2538 วิทยาลัยเทคนิคแพร่ 2541
- ชนะ กลีภรณ์ *ฝึกออาชีพระบบทวิภาคี ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน* นนทบุรี สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 2537
- ธัญลักษณ์ มุลสุข “การศึกษา ปัญหาการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของ
ผู้ประกอบการและครูฝึกในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ปริญาญบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2545
- ดวงเดือน สายเชื้อ “การศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ” วิทยา
นิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวและ
เทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 2542
- ทิวา พงศ์ชนไพบูลย์ และ ธวัชชัย จินดาพานิชย์ “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบการ”
กรุงเทพมหานคร แสงจันทร์การพิมพ์ ใน *การประกอบการ* หน้า 1
- ทิวา บุญทะรา “ธุรกิจและสภาพแวดล้อม” ใน *ธุรกิจทั่วไป* หน้า 1 กรุงเทพมหานคร
หจก. แสงจันทร์การพิมพ์
- บุญเทียม เจริญยิ่ง *ยุทธศาสตร์เชิงรุกของกรมอาชีวศึกษา* ในแผน 7 กรุงเทพมหานคร
กรมอาชีวศึกษา 2535 อัดสำเนา
- บุศรินทร์ ปัทมคม “แนวนโยบายอาชีวศึกษากับภาวะการณ์ของประเทศไทย” ศูนย์ศึกษา 20:34
(กรกฎาคม – กันยายน 2527) หน้า 34
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ *การจัดและการบริหารอาชีวศึกษา* กรุงเทพฯ ศูนย์สื่อเสริม
กรุงเทพมหานคร 2542
- ประภาศรี อมรสินและคณะ “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบการ” ใน*การประกอบการ*
หน้า 1 กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฟันนิพัชบริษัชิ่ง
- ปิยวรรณ วรวิทย์รัตนกุล “การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในจังหวัดนครสวรรค์ ตามความ
คิดเห็นของผู้ประกอบการ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544

- พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530 กรุงเทพมหานคร นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่น
หน้า 1362, 2546
- มาลี ทักษะกรวงศ์ “ความคิดเห็นของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการเรียนการสอน
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยเทคนิค
วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ศรีนครินทร์วิโรฒ 2541
- วรรณุ เขียนจตุรัส “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สาขาวิชาการ โรงแรม”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารอาชีวศึกษา,
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 2542
- วิรัช กุมุทมาศ รายงานวิจัยรูปแบบของความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชนในการพัฒนา
อาชีวอุตสาหกรรม กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 21 2528
- วิเวก ปางพุดพิงศ์ *รายงานประจำปีกรมอาชีวศึกษา* กรุงเทพมหานคร กรมอาชีวศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ 2523
- วีระพันธ์ สิทธิพงษ์ “รายงานการวิจัย เรื่อง สถานภาพและวิธีการจัดการศึกษาของ
สถานประกอบการ” กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
2542
- สมยศ โชติเกษมศรี “การประเมินโครงการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา” วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 2540
- สุรวดี อินสุวรรณ “ศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการเกี่ยวกับการเข้าร่วมการจัด
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาการ โรงแรม กับวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ทักษิณ 2544
- สุวิทย์ มุลคำ *เด็กเรียนรู้ด้วยครุมีอาชีพ* กรุงเทพมหานคร ที.พี. พรินซ์ 2543
- สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ “การปฏิรูปการอาชีวศึกษาและ
ฝึกอบรมตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542” ในการสรุปผล
การประชุมเชิงปฏิบัติการ หน้า 3-5 กรุงเทพมหานคร (เอกสารประชุมประจำเดือน
ตุลาคม 2542) (อัดสำเนา)
- ศึกษาธิการ, กระทรวง *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร
กระทรวงศึกษาธิการ, 2542

- อาชีวศึกษา กรม **การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538** กรุงเทพมหานคร 2541
- _____ . **การประชุมผู้บริหารสถานศึกษา กองวิทยาลัยเทคนิค** วันที่ 16-19 เมษายน 2536
ณ โรงแรมสตาร์ จังหวัดระยอง กรุงเทพมหานคร กองวิทยาลัยเทคนิค 2536
- _____ . **การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ในการผลิต และพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพ** กรุงเทพมหานคร กองแผนงาน 2541
- _____ . **การพัฒนารูปแบบความร่วมมือ และประสานงานระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน ในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพ** กรุงเทพมหานคร กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา 2538
- _____ . **แผนพัฒนาอาชีวศึกษา ระยะที่ 7 (พ.ศ.2535 – 2539)** กรุงเทพมหานคร กรมอาชีวศึกษา, 2535
- _____ . **แผนพัฒนาอาชีวศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2545)** กรุงเทพมหานคร กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา , 2539
- _____ . **รายงานสรุปผลการดำเนินงานของสำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประจำปีงบประมาณ 2542** กรุงเทพมหานคร สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2542
- อาชีวศึกษาสงขลา วิทยาลัย **คู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี** ม.ป.ท. 2542
- อารักษ์ ทองปาน “การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่ม สถานศึกษาภาคใต้” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2543
- Carter V.Good, *Dictionary of Education* New York MeGoaw – Hill Book., 1959.
- Rainer Ortleb *Vocational Training in the Dual System in the Federal Republic of Germany* : Fortune offset, 1992.
- T.P. Nunn. *Education Its Data and First Principles*. London Edward Arnold, 1956.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

ที่ ทม 1307/

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

เมษายน 2546

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี (นางสุภัทรา สัจจา)

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางชไมพร ตุ่มพงษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ได้รับอนุมัติให้ศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาดังนี้

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา การบริหารการอาชีวศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นชอบ เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชา ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร.5033566

โทรสาร.5033567

ที่ ทม 1307/

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

เมษายน 2546

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สมหวัง บุญสิทธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางชไมพร ตุ่มพงษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ได้รับอนุมัติให้ศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาดังนี้

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา การบริหารการอาชีวศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นชอบ เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชา ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร.5033566

โทรสาร.5033567

ที่ ทม 1307/

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

เมษายน 2546

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณเลขา คมเสวต

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางชไมพร ตุ่มพงษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ได้รับอนุมัติให้ศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาดังนี้

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา การบริหารการอาชีวศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นชอบ เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชา ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร.5033566

โทรสาร.5033567

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือ

ที่ ทม 1307/

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการโรงแรมหนองคายแกรนด์

เนื่องด้วย นางชไมพร ตุ่มพงษ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา
หนองคาย ตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจาก ผู้จัดการและครูฝึกใน
สถานประกอบการ โรงแรมหนองคายแกรนด์ จังหวัด หนองคาย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในคารอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับ
ความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร.5033566

โทรสาร.5033567

ที่ ทม 1307/

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการ โรงแรมรอยัลแม่โขงหนองคาย

เนื่องด้วย นางชไมพร ตุ่มพงษ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา
หนองคาย ตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจาก ผู้จัดการและครูฝึกใน
สถานประกอบการ โรงแรมรอยัลแม่โขงหนองคาย จังหวัด หนองคาย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในคารอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับ
ความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร.5033566

โทรสาร.5033567

ที่ ทม 1307/

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการ โรงแรมทิพย์

เนื่องด้วย นางชไมพร ตุ่มพงษ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา
หนองคาย ตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจาก ผู้จัดการและครูฝึกใน
สถานประกอบการ โรงแรมทิพย์ จังหวัด หนองคาย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในคารอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับ
ความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร.5033566

โทรสาร.5033567

ที่ ทม 1307/

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการ โรงแรมไทย-ลาว

เนื่องด้วย นางชไมพร ตุ่มพงษ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา
หนองคาย ตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจาก ผู้จัดการและครูฝึกใน
สถานประกอบการ โรงแรมไทย-ลาว จังหวัด หนองคาย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในคารอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับ
ความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร.5033566

โทรสาร.5033567

ที่ ทม 1307/

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการ โรงแรมรอยัล คลิ๊ป บีช โฮเต็ล

เนื่องด้วย นางชไมพร ตุ่มพงษ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรสาขาวิชาการโรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา
หนองคาย ตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจาก ผู้จัดการและครูฝึกใน
สถานประกอบการ โรงแรมรอยัล คลิ๊ป บีช โฮเต็ล จังหวัด หนองคาย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในคารอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับ
ความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร.5033566

โทรสาร.5033567

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางชไมพร คุ่มพงษ์
วัน เดือน ปีเกิด	30 มิถุนายน 2498
สถานที่เกิด	อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
ประวัติการศึกษา	กศ.บ (เคมี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สถานที่ทำงาน	สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 วิทยาเขตอาชีวศึกษาขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการ วิทยาเขตอาชีวศึกษาขอนแก่น